

Лілія Червонська,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії і методики музичної
освіти та хореографії Мелітопольського
державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

ЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ

Актуальність зазначеної проблеми зумовлена необхідністю дослідження питань щодо розкриття значення педагогічного контролю у процесі фахової підготовки майбутнього вчителя хореографії. У наукових дослідженнях останніх років проблема професійної підготовки майбутніх фахівців в галузі хореографії висвітлена у працях Т. Благової, О. Бурлі, О. Мартиненко, О. Таранцева, А. Тарасюк, Л. Цветкової, В. Чуба та ін. Разом з тим, об'єктом спеціального дослідження поки ще не стали питання щодо основних функцій педагогічного контролю та його значення у процесі фахової підготовки майбутніх вчителів хореографії.

Професійна хореографічна підготовка розглядається науковцями як система навчання, яка забезпечує майбутніх фахівців особистісними знаннями, вміннями і навичками, що ґрунтуються на взаємодії педагогічної і виконавської майстерності. Професійна підготовка педагогів-хореографів є складним довготривалим процесом, що вимагає не лише досконалого професійного оволодіння технічною майстерністю, але й засвоєння методик викладання дисциплін хореографічного циклу, формування загальнопедагогічних та спеціальних умінь. Комплексний характер професійної підготовки майбутнього вчителя хореографії передбачає вивчення студентами цілого спектру спеціальних курсів, спрямованих на формування основних якостей як педагога-балетмейстера, так і хореографа-виконавця [1, с.72-75].

Л. Цветкова зазначає, що фахова підготовка студентів з дисциплін хореографічного циклу є складним процесом, що вимагає не лише досконалого професійного оволодіння усіма засобами виразності танцювальної лексики, а й освоєння методики її викладання. Це завдання реалізовується поетапно і включає такі базові моменти:

- опанування методикою виконання рухів і вправ;
- засвоєння прийомів координації рухів;
- оволодіння методикою розробки і викладання як окремих рухів і комбінацій, так і уроку хореографії взагалі;
- освоєння методикою організації і проведення занять з хореографії в навчальних закладах різного рівня акредитації і фахової спрямованості;
- засвоєння методики проведення занять з хореографії в різних

танцювальних колективах [3, с. 15].

Досягнення високого рівня готовності до професійної діяльності майбутнього вчителя хореографії передбачає наявність таких якостей, як образно-естетичне і психолого-педагогічне мислення, творча індивідуальність, творча активність (креативність), рефлексія, емпатія, духовність, артистизм, музичність, танцювальність, пластичність, емоційність при виконанні або показу танцю, загальнокультурний розвиток і фізичний розвиток [4, с.223]. Набуття вищезазначених якостей у майбутнього вчителя хореографії забезпечуються систематичним педагогічним контролем у процесі фахової підготовки. Метою систематичного педагогічного контролю у процесі професійної підготовки студентів-хореографів є поєднання чинників зовнішнього впливу на художньо-технічний розвиток майбутніх фахівців із активізацією внутрішніх резервів саморозвитку та стимулюванням мистецько-оцінювальної діяльності кожного студента.

Педагогічний контроль є важливим засобом підвищення рівня засвоєння і удосконалення майбутніх фахівців виконавських знань, вмінь та навичок у галузі хореографії. Для того, щоб педагогічний контроль виконував основну функцію, він має бути систематичним та індивідуалізованим, викладачу слід прискіпливо вивчати досягнення кожного учня. В процесі систематичного педагогічного контролю викладач має не тільки фіксувати якість знань та вмінь учнів, а й слідкувати за динамікою розвитку студентів-хореографів. Завдяки здійсненню систематичного педагогічного контролю відбувається фіксація викладачем певних недоліків у перебігу навчального процесу.

О. Михайличенко наголошує на тому, що контроль роботи є складовою частиною навчального процесу, від організації якого залежить кінцевий результат навчання. Науковець зазначає, що «контроль у навчанні виступає сукупністю взаємодій між вчителем та учнем, метою яких є виявлення, встановлення та оцінювання рівня знань, умінь та навичок учнів» [2, с. 183].

До основних завдань педагогічного контролю у навчанні відносяться:

- виявлення обсягу, рівня, якості засвоєння навчального матеріалу з дисциплін хореографічного циклу;
- виявлення труднощів і помилок студентів-хореографів під час засвоєння танцювальної лексики;
- перевірка ефективності обраних викладачем методів, форм організації та засобів хореографічного навчання;
- встановлення готовності студентів-хореографів до нового навчального матеріалу.

Основними функціями педагогічного контролю у процесі фахової підготовки майбутніх вчителів хореографії є:

• *навчальна*, сутність якої полягає у сприянні різних форм контролю розширенню і поглибленню знань, удосконаленню технічних умінь майбутніх фахівців, забезпеченні зворотнього зв'язку у навчальному процесі;

• *діагностична*, сутність якої полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань та практичних вмінь в галузі хореографії;

• *коригуюча*, що спрямована на коригування певних помилок під час виконавської діяльності, труднощів у процесі фахової підготовки майбутнього вчителя хореографії;

• *оцінювальна*, сутність якої полягає у визначенні стану методичних знань з дисциплін хореографічного циклу та технічних умінь кожного студента, забезпеченні відкритості результатів педагогічного контролю, що сприятиме об'єктивному оцінюванню майбутніх фахівців та їх успішному навчанню;

• *стимулююча*, що спрямована на схвалення досягнутих успіхів студентами-хореографами та формування у майбутніх фахівців мотивації до педагогічної діяльності, розвиток почуття відповідальності за її результативність;

• *розвивальна*, сутність якої полягає у розвитку психологічних особливостей майбутнього фахівця – танцювальної пам'яті, уваги, швидкості формування навичок, уяви, волі, темпераменту, характеру; виконавсько-технічних особливостей студента; художньо-естетичних особливостей майбутнього вчителя хореографії – виразності виконання, емоційності, відчуття стилю, артистизму тощо;

• *виховна*, сутність якої полягає у формуванні організованості, дисциплінованості майбутніх фахівців, позитивного відношення до занять хореографією;

• *методична*, що спрямована на визначенні провідних методів та прийомів хореографічної роботи під час педагогічної практики студентів.

Об'єктивність педагогічного контролю передбачає правильну оцінку знань, вмінь та навичок студентів в галузі хореографії у поєднанні з високою вимогливістю та повагою до їх особистості. Систематичність контролю спрямовано на регулярність його проведення протягом усього навчального процесу. Сутність індивідуального підходу до контролю за технічним розвитком студентів-хореографів полягає у необхідності перевірки успіхів кожного учня, урахуванні його індивідуальних особливостей. Відкритість педагогічного контролю за процесом хореографічного навчання полягає в тому, що його результати не повинні залишитись таємницею. Різні рівні знань, вмінь та навичок студентів слід відображати у диференційованій системі оцінок та фіксувати у відповідній документації.

Разом з тим, поєднання зовнішніх чинників контролю (з боку викладача) за розвитком майбутніх учителів хореографії із внутрішніми (самоконтроль та самооцінка студентів) дає можливість не тільки

отримати об'єктивні відомості, а і своєчасно коригувати процес хореографічного навчання.

Аналіз різних точок зору щодо сутності педагогічного контролю та його основних функцій приводить до висновку, що комплексне використання усіх можливостей систематичного педагогічного контролю у поєднанні з самоконтролем студентів може сприяти досягненню високої якості навчання, теоретичної і практичної підготовленості майбутніх фахівців у галузі хореографії.

Список використаних джерел

1. Благова Т. О. Особливості професійної підготовки майбутніх учителів-хореографів у системі педагогічної освіти [Електронний ресурс] / Т. О. Благова // Вісник Житомирського державного університету, 2010. – Вип.50. – Серія: Педагогічні науки. – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/4256/1/vip50_15.pdf

2. Михайличенко О. В. Основи загальної та музичної педагогіки: теорія та історія / О. В. Михайличенко. – Суми: Наука, 2004. – 210 с.

3. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю : підручник. – 4-те вид./ Л. Ю. Цветкова – К. : Альтерпрес, 2013. – 324 с.

4. Чуба В. Проблеми формування професійних якостей майбутніх хореографів в системі вищої освіти [Електронний ресурс] / В. Чуба // Проблеми підготовки сучасного вчителя, № 10 (Ч. 3), 2014. - Режим доступу:

http://library.udpu.org.ua/library_files/probl_sych_vchutela/2014/10_3/34.pdf